

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! technisch atheneum GITBO te KEERBERGEN

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs	
Instellingsnummer	32847	
Instelling	GO! technisch atheneum GITBO	
Directeur	Steven HENDRICKX	
Adres	Molenstraat 2 - 3140 KEERBERGEN	
Telefoon	015-51.25.94	
Fax	015-51.55.59	
E-mail	directie@gitbo.be	
Website	http://www.gitbo.be	
Bestuur van de instelling	GO! SGR Mechelen-Keerbergen-Heist-op-den-Berg	
Adres	Mechelbaan 561 - 2580 PUTTE	
Scholengemeenschap	SG Mechelen-Keerbergen-Heist-op-den-Berg	
Adres	Mechelbaan 561 - 2580 PUTTE	
CLB	GO! CLB Mechelen	
Adres	Augustijnenstraat 80 - 2800 MECHELEN	
Dagen van het doorlichtingsbezoek	25-04-2016, 26-04-2016, 27-04-2016, 28-04-2016, 29-04-2016	
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	29-04-2016	
Datum bespreking verslag met de instelling	26-05-2016	
Samenstelling inspectieteam		
Inspecteur-verslaggever	Wim DE WIEST	
Teamleden	Agnes GEERTS, Alex MAES, Marie-Rose VAN NOOTEN, Els VAN RAEMDONCK	

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?.....	8
3.1.1.1 Nederlands in de A- stroom (leerplan 2010/003)	8
3.1.1.2 Frans in de B-stroom en in bso tweede graad in de studierichtingen Basismechanica, Bouw, Elektrische installaties, Hout en Nijverheid (leerplannen 2010/014 en 2010/025).	10
3.1.1.3 Project algemene vakken in bso tweede graad (leerplan 2012/059).....	12
3.1.1.4 Bouw in bso derde graad in de studierichting Ruwbouw (leerplan 2004/107).....	14
3.1.1.5 Frans in tso derde graad in de studierichtingen Autotechnieken, Elektrische installatietechnieken en Houttechnieken (leerplan 2014/020).	17
3.1.1.6 Hout in tso derde graad in de studierichting Houttechnieken (leerplannen 2002/283 en 200/285).....	19
3.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	22
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	23
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	25
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	25
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	27
4.1 Leerbegeleiding	27
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	30
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	33
6.1 Wat doet de school goed?	33
6.2 Wat kan de school verbeteren?.....	33
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	33
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	34
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - ♦ het onderwijsaanbod
    - ♦ de uitrusting
    - ♦ de evaluatiepraktijk
    - ♦ de leerbegeleiding.
  - De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

KTA GITBO te Keerbergen is een kleinschalige school ten westen van Mechelen. Sinds 2009 maakt ze deel uit van het Gemeenschapsonderwijs. Samen met de andere scholen van het GO! in de regio Mechelen, Keerbergen en Heist-op-den-Berg vormt zij één scholengroep. GITBO heeft een zesjarige structuur met een eerste graad A en B-stroom. De basisopties en de beroepenvelden van deze eerste graad ondersteunen de doorstroming naar de bso- en tso-richtingen in de tweede en de derde graad in de studiegebieden Auto, Bouw, Hout, Koeling en warmte en Mechanica-elektriciteit. De leerlingen kunnen na de derde graad bso een specialisatiejaar volgen. Op de studierichtingen van het studiegebied Mechanica-elektriciteit na, heeft GITBO een uniek onderwijsaanbod in de scholengroep. Sinds de vorige doorlichting is er een dalende leerlingenpopulatie die dit schooljaar lijkt te stagneren.

Het erkenningsonderzoek is gebaseerd op een representatief deel van het leerlingenaantal. Globaal gezien voldoet de leerplanrealisatie voor de studierichtingen Ruwbouw in de derde graad bso en Houttechnieken in de derde graad tso, voor de vakken Nederlands in de eerste graad A en PAV in de tweede graad bso, weliswaar met werkpunten. Voor Frans vertonen het aanbod van leerplandoelstellingen en de evaluatie heel wat hiaten waardoor de leerplanrealisatie niet voldoet in de doorgelichte studierichtingen. Dat komt voornamelijk doordat de leraren het leerboek in plaats van het leerplan als leidraad gebruiken. De vakoverschrijdende eindtermen van de contexten 'lichamelijke gezondheid en veiligheid' en 'duurzame ontwikkeling' krijgen een zeer kwaliteitsvolle invulling via projecten en meerdere vakken, en zijn een voorbeeld van goede praktijk. Zij dragen bij tot een brede vorming van de leerlingen.

Het erkenningsonderzoek geeft verder weer dat de school de onderwijsreglementering navolgt. Tijdens de controle van de 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' is vastgesteld dat de school de risico's voldoende beheerst. De organisatie van de risicobeheersing verloopt voldoende systematisch en de school neemt maatregelen om de werkpunten van interne en externe verslagen aan te pakken. Er werden nog enkele tekorten gedetecteerd. De directeur en de TAC hebben zich geëngageerd om deze en andere gebreken weg te werken.

Uit eigen cijfers van de school blijkt dat het merendeel van de leerlingen uit het bso doorstroomt naar het specialisatiejaar en zo het diploma secundair onderwijs behaalt. Uit deze groep leerlingen stroomt een klein deel door naar een professionele bachelor. Uit de gegevens van het departement onderwijs blijkt dat hun studiesucces de laatste zeven schooljaren significant hoger is dan de Vlaamse referentiewaarden. Het studiesucces van de leerlingen van het tso zijn minder gunstig dan het Vlaams gemiddelde.

Het kwaliteitsonderzoek tijdens de doorlichting omvatte de leerbegeleiding. De school besteedt veel aandacht aan een degelijke intake en een brede basiszorg voor elke leerling. Jongeren met specifieke onderwijsbehoeften krijgen aangepaste maatregelen. De leraren slagen er doorgaans in om via hun klasmanagement een positief leerklimaat te creëren. In de klaspraktijk komen leerstrategieën, taalondersteuning, differentiatie en activerende werkvormen afhankelijk van leraar tot leraar voor. Daardoor verschilt het probleemoplossend leren sterk per leraar. De meeste vakleraren geven een goede individuele studiebegeleiding, maar de schoolleiding heeft soms weinig zicht op de effecten van deze ondersteuningsinitiatieven. De school wil zich verder in leerbegeleiding ontwikkelen en de gezamenlijke doelgerichtheid verhogen.

Sinds januari 2016 is een nieuwe directeur aangesteld. Hij staat voor een aantal uitdagingen om het dalend leerlingenaantal en de gevolgen ervan op de schoolorganisatie om te buigen. Hij heeft ondertussen enkele strategische beleidskeuzes gemaakt om de school een nieuw elan te geven. Met een groep vrijwillige leraren heeft hij recent een visie uitgeschreven. De kernwoorden 'respect, leerplezier, innovatie en ondernemend vakmanschap' vormen voortaan de basis van het opvoedingsproject van GITBO. Een krachtig PR-beleid en de uitbouw van een netwerk met de lokale bedrijfswereld moet de naambekendheid van de school vooruit helpen. Daarnaast zijn al stappen gezet om een daadkrachtig talen- en evaluatiebeleid te kunnen voeren. Het is bovendien een uitdaging om met de beperkte financiële middelen hedendaagse technologieën te introduceren en innovatief vakmanschap waar te maken.

Op beleidsniveau is er aandacht voor kwaliteitsbewaking. De school verzamelt en analyseert gegevens, ze stuurt indien nodig haar werking bij. Ze stelt zich ook open voor externe beoordelingen en feedback. In de vakgroepen vindt het kwaliteitsdenken met verschillende snelheden ingang. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat vooral enkele algemene vakken te weinig aandacht hebben voor hun eigen kwaliteitsbewaking. Om de leraren hierin te ondersteunen en te responsabiliseren heeft de schoolleiding al een aantal concrete initiatieven genomen om de leerplanrealisatie en de samenwerking in alle vakgroepen te versterken. Verdere professionalisering en coaching zijn noodzakelijk om alle leraren te stimuleren deze kwaliteitszorg om te zetten in de dagelijkse lespraktijk.

Gezien het degelijk beleidsvoerend vermogen van de directeur, is het doorlichtingsteam van oordeel dat de schoolleiding de vakgroep Frans kan aanzetten om met externe ondersteuning de lacunes zelfstandig weg te werken. Daardoor besluit de onderwijsinspectie de leerplanrealisatie voor Frans niet verder op te volgen en besluit zij de doorlichting met een gunstig advies voor GITBO.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Nederlands	
Graad 1 B	Frans	
Graad 1 Bouw- en houttechnieken	Nederlands	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Nederlands	
Graad 1 Nijverheid	Frans	
Graad 2 BSO Bouw	Frans, project algemene vakken	
Graad 2 BSO Hout	Frans, project algemene vakken	
Graad 2 BSO Basismechanica	Frans, project algemene vakken	
Graad 2 BSO Elektrische installaties	Frans, project algemene vakken	
Graad 3 BSO Ruwbouw		PV praktijk Bouw, PV/TV stage bouw, TV bouw
Graad 3 TSO Autotechnieken	Frans	
Graad 3 TSO Houttechnieken	Frans	PV praktijk hout , PV/TV stage hout , TV/PV Hout
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken	Frans	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Nederlands in de A- stroom (leerplan 2010/003)

Voldoet

De vakgroep heeft aandacht voor een evenwichtig aanbod en een voldoende diepgaande realisatie van de leerplandoelstellingen en de eindtermen.

<p>Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i></p>	<p>De eindtermen en leerplandoelstellingen in de basisvorming Nederlands worden evenwichtig aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. De onderwijsaanpak is aangepast aan de verwachtingen zoals gesteld in de leerplandoelen/eindtermen. De drie vakcomponenten taalvaardigheid, taalbeschouwing en kijken worden geïntegreerd en complementair aangeboden. De lessen Nederlands dragen ertoe bij de taalvaardigheid van de leerlingen te vergroten en hun concreet taalgebruik te ondersteunen. Er is voldoende aandacht voor de strategische vaardigheden. De reflectie over de taalbeschouwelijke component in de spreek- en schrijfproducten is ingeburgerd. De leerlingen verwerven inzicht in aspecten van communicatie zoals tekstsoorten, tekstdoelen, taalregisters, verwerkingsniveaus, schooltaalwoorden e.d. Luister- en spreekvaardigheid zijn gericht op het proces en de onderliggende strategieën worden verduidelijkt.</p> <p>De leraren slagen er in de functionele, schoolse en professionele taalvaardigheid van de leerlingen uit te breiden en te verfijnen. De interculturele gerichtheid is sterk. De deelname aan toneel- en filmvoorstellingen wordt klassikaal voorbereid. De aandacht voor vakoverschrijdende werking tijdens de gezondheids- en verkeersweek, de deelname aan het SOHO-project 'Zoektocht naar talenten' versterken het maatschappelijke bewustzijn van de leerlingen. Tijdens de bijgewoonde lessen proefden de leerlingen van cultureel erfgoed uit de kunst- en muziekwereld.</p>
<p>Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i></p>	<p>De school beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelen. De meeste klaslokalen zijn uitgerust met de minimale materiële vereisten van het leerplan. De leraren zetten het aanwezige didactische materiaal en de schooluitrusting efficiënt in.</p>

<p>Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i></p>	<p>De evaluatie is gespreid. De puntenverdeling is transparant, maar niet altijd gelinkt aan de realisatie van leerplandoelstellingen/eindtermen. Het dagelijks werk omvat voornamelijk taken en toetsen overwegend vanuit taalbeschouwing. De examens bevragen voornamelijk taalbeschouwelijke probleemstellingen. De vaardigheden worden gespreid geëvalueerd voor dagelijks werk. Daarnaast worden kennis en vaardigheden getoetst tijdens drie examenperiodes.</p> <p>Elke leerling heeft per vaardigheid zicht op de gemeenschappelijke evaluatiecriteria per taak maar eveneens op zijn eigen werkpunten. De onderliggende strategieën die de werkpunten ondersteunen zijn evenwel nog onvoldoende zichtbaar.</p> <p>De leesstrategieën die de jongeren gebruiken bij het plannen, uitvoeren en beoordelen van hun taaltaken worden voldoende geëxpliciteerd.</p> <p>Aan de procesmatige evaluatie van het geheel van kennis, vaardigheden en attitudes moet nog worden gesleuteld om het leerproces van elke leerling in kaart te krijgen.</p>
<p>Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i></p>	<p>Er wordt begeleid met veel inzet. De leraren creëren een positief en aangenaam leerklimaat. De leerlingen zijn mondig, de werksfeer is positief en de leeromgeving veilig. Met stappenplannen, verbeter sleutels, zelftoetsen e.d. kan de leerling zijn zelfstandigheid verhogen.</p> <p>De leraren gaan taakgericht en systematisch aan het werk. Ze gebruiken de OVUR-aanpak (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren) om de uitvoering van taaltaken vlot te laten verlopen.</p> <p>Of de aandacht voor lees-, spreek-, schrijf-, luister- en woordstrategieën, instructietaal en schooltaalwoordschat resulteert in de transfer door de leerling naar andere graden of vakken is niet duidelijk.</p> <p>Om differentiatie binnen de lessen Nederlands te bevorderen, wordt er gebruik gemaakt van gevarieerde werkvormen.</p> <p>Op regelmatige basis is er ruimte voor zelfreflectie.</p>

3.1.1.2 Frans in de B-stroom en in bso tweede graad in de studierichtingen Basismechanica, Bouw, Elektrische installaties, Hout en Nijverheid (leerplannen 2010/014 en 2010/025).

Voldoet niet

De onderwijsdoelstellingen worden in onvoldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is niet afgestemd op de leerplandoelstellingen en voldoet niet.

<p>Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i></p>	<p>Het onderwijsaanbod is onvolledig en onevenwichtig. De focus ligt vooral op het verwerven van de ondersteunende kenniselementen. Het leerboek vormt de leidraad en verzekert het aanbod op het correcte beheersingsniveau, met name dat van een basisgebruiker.</p> <p>Zowel in de B-stroom van de eerste graad als in de tweede graad bso is er een grote aandacht voor de ondersteunende kennis. De instructietaal is het Nederlands. Vooral de onderwijsdoelen (eerste graad) en eindtermen (tweede graad) voor de mondelinge interactie worden veel te weinig ingeoeft. Voor luistervaardigheid wordt gewerkt met luistermateriaal zonder enige visuele ondersteuning. Voor schrijf- en leesvaardigheid voldoet het aanbod uit het leerboek, al wordt er niet ingegaan op het beroepenveld van de leerlingen. De leraren bieden geen extra materiaal aan dat inspeelt op de eigen leefwereld van de doelgroep. De vakgroep organiseert geen extra curriculaire activiteiten voor Frans in deze graden.</p> <p>De leerlingen worden onvoldoende gestimuleerd om een basis van zelfredzaamheid te verwerven. Zij zijn niet in staat om basiszinnen en vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen, die te maken hebben met concrete situaties, te begrijpen en te gebruiken. Zij kunnen ook niet op een eenvoudige wijze reageren op de gesprekspartner.</p> <p>De vakgroep biedt de onderwijsdoelstellingen nog weinig geïntegreerd aan. Gelet op het feit dat de instructietaal en de interactietaal met de leerlingen niet de doeltaal is, is er te weinig aandacht voor het inoefenen en inzetten van strategieën om een taaltaak uit te voeren.</p>
<p>Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i> <i>Samenstelling klasgroepen</i></p>	<p>De leerlingen in de eerste graad zitten in kleine klasgroepen, wat functioneel is voor het realiseren van de onderwijsdoelstellingen.</p> <p>In de tweede graad zijn er samenzettingen over de verschillende beroepenvelden heen, wat soms spanningen geeft die het klasmanagement bemoeilijken.</p> <p>In de tweede graad vallen beide lestijden Frans na elkaar op dezelfde lesdag. Dit nodigt de leerlingen minder uit om zich verschillende keren per week in te zetten in de doeltaal.</p>
<p>Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i></p>	<p>Uit de evaluatiepraktijk van 2014-2015 blijkt dat deze niet volledig, onevenwichtig en niet transparant is. Het kopiërende taalbeheersingsniveau ontbreekt in de evaluatiepraktijk in de eerste graad B-stroom. Dit vormt nochtans de basis voor de verdere taalverwerving. Er is dus geen geleidelijke opbouw van het kopiërende naar het beschrijvende niveau .</p> <p>De onderwijsdoelen komen niet evenwichtig aan bod in de gespreide evaluaties. De vakgroep bevraagt vooral de ondersteunende kennis. Meestal wordt deze ondersteunende kennis contextloos opgevraagd met als enige doelstelling de beheersing van de vormcorrectheid. De onderwijsdoelen voor spreekvaardigheid en mondelinge interactie worden niet geëvalueerd in de eerste graad B-stroom.</p>

De eindtermen voor mondelinge interactie komen niet aan bod in de evaluatiepraktijk in de tweede graad. Al is er vanaf dit schooljaar wel aandacht voor mondelinge interactie in de evaluaties tweede graad bso, toch is de scorewijzer niet transparant. Er is nog geen geïntegreerde aanpak waarin verschillende vaardigheden samenhangend getoetst worden in één concrete maar relevante taalgebruikssituatie.

Een duidelijke link met de leerplandoelen ontbreekt. Het overwicht voor het toetsen van ondersteunende kennis is te groot. Bovendien zijn de interpretaties van enkele vaardigheden niet correct: zo is bijvoorbeeld een dialoog uitschrijven geen schrijfvaardigheid en is het noteren van welke specifieke werkwoordsvorm gebruikt wordt in een dialoog, geen luistervaardigheid. Uit de evaluaties blijkt duidelijk dat niet de leerplandoelen maar wel het gebruikte leerboek de basis vormt voor de evaluatiepraktijk. Zelfs aanvaardbare en logische antwoorden worden soms als fout aangerekend omdat de sleutel uit het leerboek een ander antwoord vooropstelde. Dit is ontmoedigend voor de leerlingen. De nadruk ligt te veel op wat ze 'kennen', te weinig op wat ze al 'kunnen doen' met de taal. Daarin werkt de gehanteerde evaluatiepraktijk niet stimulerend.

Ook is het niet transparant op welke manier de totalen per periode dagelijks werk worden bekomen. Bij de feedback is het bijgevolg onmogelijk weer te geven op basis waarvan een eventueel tekort kan verklaard worden. Meestal beperkt de feedback zich tot een opmerking over de algemene leerhouding of over het gedrag van de leerling in het algemeen.

Uitrusting

ICT

*Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende leermiddelen om de onderwijsdoelstellingen te realiseren.

In elk lokaal is er een pc met internetaansluiting en projectiemogelijkheid, maar dit wordt zelden gebruikt.

Ook woordenboeken zijn aanwezig, maar tijdens de klasbezoeken blijkt dat de leraar telkens de vertaling geeft. De leerlingen hebben niet de gewoonte een woordenboek te hanteren of te vragen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De vakgroep gebruikt weinig uitdagende werkvormen om de leerlingen te motiveren Frans actief te gebruiken. De vak- en instructietaal is overwegend het Nederlands. De leraren maken geen gebruik van bestaand interactief multimediamateriaal om de leerlingen extra uit te dagen. Smartschool wordt gebruikt als agenda, niet om te differentiëren of om extra materiaal op te plaatsen. De link met het beroepenveld is ook in de tweede graad niet aanwezig. Dit is een gemiste kans.

De leraren zijn wel begaan met hun leerlingen en ondersteunen specifiek die leerlingen die meer begeleiding nodig hebben. Het is een uitdaging om alle leerlingen tot op het verwachte basisoniveau Frans te brengen.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

De vakgroepwerking staat voor de uitdaging om samen het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk af te stemmen op de leerplandoelstellingen. Overleg met andere scholen met hetzelfde leerlingenprofiel, samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst en vooral de inzet en betrokkenheid van elke taalleraar zijn basisvoorwaarden om dit te kunnen realiseren.

3.1.1.3 Project algemene vakken in bso tweede graad (leerplan 2012/059)

Voldoet

De eindtermen/leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod De eindtermen komen geïntegreerd aan bod in thematische bundels. De meerderheid van de leerlingen bereikt doorgaans het verwachte beheersingsniveau. De thema's sluiten voldoende aan bij de leefwereld van de jongeren, maar worden niet altijd boeiend aangeboden. De leerlingen weten per thema wat van hen wordt verwacht maar niet altijd welke vaardigheden en leerplandoelstellingen zij beheersen.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Via opdrachten bij de thema's leren de leerlingen informatie verwerven en verwerken. De ICT-vaardigheden worden vooral geoefend door middel van instructie met zoekopdrachten. Leerlingen leren bewust omgaan met ICT-vaardigheden. Het leren werken met de hulpmiddelen (o.a. spellingscorrector) om vorderingen te maken in het eigen schriftelijk taalgebruik wordt nog onvoldoende benut.

De leerlingen leren de functionele rekenvaardigheden occasioneel toepassen aan de hand van oefeningen maar onvoldoende frequent verwerkt in realistische contexten. De leerlingen leren daardoor onvoldoende concreet de gepaste strategieën en vaardigheden omzetten naar het dagelijks gebruik.

De aangeboden taalvaardigheden zijn opgebouwd rond lees-, schrijf-, luister-, spreek- en gespreksvaardigheden. Toch gaat er nog te veel tijd naar contextloze oefeningen.

De leerplandoelen met betrekking tot de natuurwetenschappelijke verschijnselen worden behandeld in toepassingen verbonden met de leefwereld van de leerlingen en de omgevingsfactoren.

Tijdens de actua-opdracht kiest een leerling verschillende actuele teksten en gaat op zoek naar informatie met als doel de woordenschat te verrijken. Tijdens de bijgewoonde lessen is het duidelijk dat deze werkvorm aanslaat bij de leerlingen.

Historische en geografische inzichten worden verworven via paarwerk.

Vormen van zelfevaluatie (schrijfvaardigheid, spreekvaardigheid) evenals de reflectie op de eigen schrijfproducten komen voor.

De afstemming van het onderwijsaanbod van het leerplan met de derde graad is een uitdaging.

<p>Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i></p>	<p>De leraren zetten de beschikbare leermiddelen in om de onderwijsdoelen te realiseren.</p> <p>De leerlingen krijgen voldoende individuele oefenkansen om de nodige ICT-vaardigheden te ontwikkelen. De leerkrachten gebruiken de ICT-toepassingen via wekelijkse reservering om de leerlingen te laten oefenen tijdens de lessen.</p>
<p>Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i></p>	<p>De evaluatie is onevenwichtig en niet gekoppeld aan de realisatie van de eindtermen/leerplandoelstellingen. De evaluatie bestaat uit toetsen, taken, zelf- en peerevaluatie, maar biedt geen overzicht over de gerealiseerde leerplandoelstellingen/eindtermen. De leerlingen worden gespreid geëvalueerd met een of meer eindtoetsen per thema.</p> <p>De vakgebonden attitudes worden nog niet expliciet in de evaluatie meegenomen.</p> <p>Zelf- en peerevaluatie komen voor, maar hebben nog geen vaste plaats binnen het leer- en evaluatieproces.</p> <p>De rapportcommentaren zijn vaag en geven onvoldoende informatie over de remediëring.</p>
<p>Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i></p>	<p>De leraren zorgen voor de leerlingen. Toch ondersteunen ze de leerbegeleiding onvoldoende door duidelijke werkafspraken (kennen/kunnen) te koppelen aan leerplangerichte evaluatie.</p> <p>De leerlingen verwerken oefeningen volgens de OVUR-methode. De reflectie kan nog duidelijker ingevuld worden, gericht op het verbeteren van het eigen werk.</p> <p>In een aantal opdrachten is er een duidelijk beeld van de noden van de leerlingen en van de verwachtingen van de leraren vanuit de vooropgestelde evaluatiecriteria.</p> <p>Leerlingen worden individueel ondersteund door de leerkrachten. Indien nodig wordt de leerling individueel bijgewerkt.</p>
<p>Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i></p>	<p>De gemotiveerde leraren staan open voor verschillende vormen van professionalisering. De deelname aan vakinhoudelijke en algemeen pedagogische nascholing voldoet. De vakgroep werkt aan de ontwikkeling van zijn deskundigheid door middel van veelvuldig overleg en sinds het schooljaar 2014-2015 ook via de pedagogische begeleidingsdienst.</p>

3.1.1.4 Bouw in bso derde graad in de studierichting Ruwbouw (leerplan 2004/107)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten. Er is een aanzet om de evaluatie transparant en valide te maken.

Onderwijsaanbod Het vakkundig en sterk geëngageerd lerarenteam slaagt erin om de
Volledigheid doelstellingen volledig en grotendeels volgens de visie van het leerplan te
Evenwicht implementeren. De leraren bewaken de opname van alle leerplandoelstellingen
Beheersingsniveau door het bijhouden van kruistabellen. De uitwerking gebeurt tot op
Samenhang leerlingenniveau zodat de school in staat is om de bereikte competenties per
 leerling aan te tonen. De bewaking van de leerlijn gebeurt niet altijd met
 evenveel zorg, maar er is toch een graduele moeilijkheidsgraad in de
 oefeningen vast te stellen.

De alternerende stage van twee dagen per week, georganiseerd in beide leerjaren, duurt respectievelijk vijf en tien weken. De stageactiviteitenlijst wordt al gedeeltelijk aangewend om de tekorten voor het bereiken van de leerplandoelstellingen per leerling aan te vullen.

De leerlingen krijgen een polyvalente opleiding zodat ze inzetbaar zijn als beginnende metselaar, bekister en betonijzervlechter. Hierbij gaat de aandacht voor het inzichtelijk leren lezen van plannen en technische tekeningen niet verloren. De doelen die aansluiten bij het gevelmetselwerk krijgen de meeste aandacht. Er is een goede aanzet om 'funderingen op staal' en 'betonconstructies' op te nemen in het lesprogramma of om te realiseren via de stage. Om het lessenpakket uit te breiden volgen de leerlingen ook een opleiding 'systeembekisting' bij de VDAB en krijgen ze vorming over luchtdichtbouwen. Er is aandacht voor het toepassen van lijmtechnieken. Het kwaliteitsniveau van de praktische realisaties is in sommige gevallen zeer degelijk. Het schrikt de leraren niet af om facetten van siermetselwerk en gebogen vormen op te nemen in de opdrachten zodat het inzicht in bouwconstructies en bouwmethoden bij de leerlingen sterk wordt uitgedaagd. De vorming over projecten die kaderen binnen duurzaam bouwen en hedendaagse bouwmethodieken gebeurt voornamelijk tijdens de theoretisch-technische lessen. Er is echter nog ruimte om alle bouwknoppunten van een eengezinswoning op te nemen in het lesprogramma van de praktische vorming. Het huishoudelijk ondergronds rioleringsstelsel komt eerder pover aan bod in de praktijk.

Het geïntegreerd projectmatig werken komt voorlopig niet expliciet tot uiting in de onderwijspraktijk. De integratie tussen de technische vorming en de praktijkoefeningen is voorlopig nog beperkt. De opname van de volledige uitvoeringsvolgorde is nog een gemis.

Doordat deze opleiding vorig schooljaar in een overgangsfase zat van het modulair naar het lineair onderwijssysteem, was de uitvoering van een geïntegreerde proef niet van toepassing. De geïntegreerde proef die vanaf dit schooljaar is opgestart, benadert al gedeeltelijk het opleidingsprofiel. Het dossier is voorlopig nog een leidraad waar de leerlingen zorgen voor de aanvullingen.

Uitrusting De afdeling beschikt over de materiële middelen om het leerplan te realiseren.
ICT Beide leerjaren hebben een apart praktijklokaal. A rato van het aantal
Inzet uitrusting leerlingen zijn deze werkplaatsen voldoende ruim om grotere bouwconcepten
Leermiddelen te ontwikkelen. Basisgereedschappen en materialen zijn voldoende aanwezig. Desondanks kampt de school met een tekort aan plaats om de bouwmaterialen en de machines degelijk te bergen. Veiligheidsinstructiekaarten en persoonlijke beschermingsmiddelen zijn ter beschikking. De verplichting om veiligheidshelmen te dragen kan beter.

De school beschikt over multimedia en over uitrusting om ICT-vaardigheden aan te leren. De inrichting van het vaklokaal mist de uitstraling van een krachtige leeromgeving. Voor de onderbouwing van de lessen is het aantal didactisch uitgewerkte voorbeelden vrij beperkt.

Evaluatiepraktijk De leerlingenevaluatie omvat het permanent evalueren van de
Evenwicht praktijkoefeningen en het toetsen van de theoretisch-technische kennis. Samen
Volledigheid vormen deze evaluatiemomenten het dagelijks werk. Er is vastgesteld dat de
Beheersingsniveau leraren nog zoekende zijn om hun evaluatiepraktijk te optimaliseren.
Transparantie De rapportering van het dagelijks werk gebeurt vier maal per schooljaar, waarvan de eerste maximumscore 50 is en de drie overige 100.

De leerplandoelstellingen zijn meestal het uitgangspunt van de evaluatie bij de praktische oefeningen. Het gebruik van evaluatiecriteria is al goed geïntroduceerd en maakt de evaluatie transparanter. De opname van beroepsgerichte attitudes is herkenbaar, maar is nog niet gebaseerd op heldere afspraken. De toepassing van zelfevaluatie door de leerling zit in een ontwikkelingsfase.

De duidelijkheid van de theoretische vragen varieert. De leerplandoelstellingen zijn in de toetsen minder zichtbaar. Hierdoor krijgt de toetsing soms een te kennisgericht karakter. Sommige vragen horen thuis bij de permanente evaluatie tijdens de praktijkles. De berekeningen die de leerlingen moeten maken, wijken soms af van de verwachtingen die gesteld worden op de werf. Desondanks is de moeilijkheidsgraad van de vragen veelal afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

De evaluatie van de stage is vanaf dit schooljaar gebaseerd op de doelen die opgenomen zijn in de stageactiviteitenlijst. De inschaling gebeurt op vier niveaus 'zwak', 'matig', 'goed' en 'uitstekend'. Tijdens het leerproces op de werkplek voorziet de school in een tussenevaluatie. Op het einde van de stageperiode krijgt de leerling zijn eindevaluatie, aangevuld met positieve commentaar en een opsomming van de minder sterke punten. De invulling bij de feedback door de stagementor gebeurt niet altijd met evenveel aandacht. Deze feedback gaat meestal over de attitudes van de leerling tijdens de stage. De behaalde inschalingen zijn niet opgenomen in het rapport.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen beschikken over zelfontwikkeld cursusmateriaal en ze maken gebruik van enkele leerboeken van de sector. Hoewel de cursussen gestructureerd en aangepast zijn aan het beheersingsniveau van de opleiding varieert de kwaliteit. Sommige leerstofdelen zijn degelijk uitgewerkt, andere hoofdstukken zijn gedateerd. De overlapping van opgenomen vaardigheden met de tweede graad en tussen 5BO en 6BO wordt onvoldoende bewaakt. De toepassing van invulbladen is binnen de hedendaagse onderwijsmethodieken achterhaald. Het concept van het cursusmateriaal sluit niet aan bij het geïntegreerd projectmatig werken. De uitwerking van de uitvoeringsmethodiek kent te weinig aandacht. De ontwikkeling van het GIP- en het stagedossier zijn voor de leerlingen een meerwaarde.

De leerlingen krijgen tijdens de praktijkmomenten doorgaans sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. De leraren hebben aandacht voor correct taalgebruik en ze leren de leerlingen omgaan met het vakjargon.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De bereidheid om te komen tot kwaliteitsverbetering is bij de leraren groot. Hun open houding voor nieuwe ideeën illustreren dit. De vakleraren ontwikkelen hun competenties door nascholing en informeel overleg. Ze maken een passende selectie uit de beschikbare vormingsmomenten en sturen hun onderwijspraktijk bij volgens de nieuw verworven inzichten.

De vakgroep staat echter nog voor de uitdaging om het geïntegreerd werken sterker te implementeren in het dagelijks onderwijsleerproces. Er zijn nog kansen om het vakoverleg te optimaliseren. Zo kan de studie van het leerplan met nog meer diepgang gebeuren en kan de analyse van de leerlingenresultaten bijdragen tot interne kwaliteitsverbetering.

3.1.1.5 Frans in tso derde graad in de studierichtingen Autotechnieken, Elektrische installatietechnieken en Houttechnieken (leerplan 2014/020).

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn niet representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod is niet volledig, noch evenwichtig. Door een gemis aan
Volledigheid leerplankennis en aan een planmatige aanpak, werkt de vakgroep vooral
Evenwicht leerboekgericht in plaats van leerplangericht.
Beheersingsniveau
Samenhang

Voor schrijven ontbreken de volgende eindtermen van het beschrijvend en het structurerend verwerkingsniveau: 'een mededeling schrijven' (ET 27), 'een situatie, een gebeurtenis, een ervaring beschrijven' (ET 28) en 'eenvoudige, ook digitale correspondentie voeren' (ET 30). Het aanbod voor spreken is volledig, maar niet evenwichtig. De eindtermen 'beluisterde en gelezen teksten navertellen' (ET 19) en 'een situatie, een gebeurtenis of een ervaring beschrijven' (ET 21) komen nauwelijks of niet gericht aan bod. De leerlingen oefenen wel voldoende de vaardigheid voor mondelinge interactie aan de hand van dialogjes. Het aanbod voor luisteren en lezen is volledig en beantwoordt aan het vereiste verwerkingsniveau. De variatie in de verschillende tekstsoorten is echter voor verbetering vatbaar: prescriptieve teksten ontbreken, argumentatieve en artistiek-literaire teksten komen nauwelijks voor. Alle taaltaken beantwoorden aan de vereiste tekstkenmerken.

Overeenkomstig het leerplan, is er voldoende samenhang tussen het aanbod van de kennis en de vaardigheden. De vakgroep biedt kennis aan in betekenisvolle contexten en daagt de leerlingen uit om taalsystemen functioneel toe te passen in bestaande of nieuwe taalsituaties. Zo ontstaat reflectie over taal en taalgebruik.

Zoals het leerplan vraagt, kunnen de leerlingen voldoende strategieën aanleren. Enkel voor spreken is er expliciete aandacht voor het verwerven van de vakattitudes.

Het frequent gebruik van het Frans als doeltaal versterkt de leerkansen. De vakgroep gebruikt authentiek lesmateriaal, audio- en videofragmenten. Het vijfde jaar gaat op taalexkursie naar Parijs. Dat verruimt de taalvaardigheid en de interculturele competentie van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is niet volledig, noch evenwichtig, noch transparant. Tot
Evenwicht vorig jaar beantwoordde de evaluatiepraktijk voor de productieve
Volledigheid vaardigheden niet aan het vereiste verwerkingsniveau.
Beheersingsniveau
Transparantie

De vaststellingen uit het onderwijsaanbod voor spreken, mondelinge interactie en schrijven gelden ook voor de evaluatiepraktijk. Voor schrijfvaardigheid is dit schooljaar wel een ontwikkelingsdynamiek zichtbaar en komt het structurerend verwerkingsniveau in de evaluatiepraktijk al wat meer aan bod. Voor de receptieve vaardigheden ontbreekt voor lezen en luisteren de volgende eindterm: 'een mening geven' (ET 5 en ET 13).

De variatie in de tekstsoorten is voor verbetering vatbaar: informatieve en narratieve teksten komen vaak voor; prescriptieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten ontbreken. De evaluaties van de vaardigheden beantwoorden aan de vereiste tekstkenmerken.

Er is onvoldoende samenhang tussen kennis en vaardigheden. Het dagelijks werk en het examen zijn te kennisgericht. Toepassingen van kennis worden herleid tot louter reproductie. Er komt nog frequent contextloze evaluatie voor van losse woordjes. Dat strookt niet met het leerplan. De evaluatie is niet transparant; ze geeft aan de ouders en de leerlingen geen enkel beeld over de beoordeling en de vorderingen voor kennis en vaardigheden. Bovendien legt de vakgroep in de eindbeoordeling veel te veel nadruk op de kennis. De examens zijn zo goed als identiek aan deze van vorig schooljaar. Omwille van al deze bevindingen zijn de jaarresultaten die de vakgroep aan de delibererende klassenraad voorlegt niet representatief voor de leerplandoelstellingen.

Voor spreken wordt een kwaliteitsvol instrument gebruikt om een aantal vakattitudes te beoordelen. Er bestaan echter nog geen vakafspraken over de beoordelingscriteria van de vakattitudes. Dat zou nochtans de objectiviteit en de transparantie van de evaluatie ten goede komen. De vakleraar betreft vaak alle leerlingen bij de spreekoefeningen door vaak gebruik te maken van peer-evaluatie.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. Alle lokalen beschikken over een pc, een beamer en een internetverbinding. De computerklassen zijn, afhankelijk van het lessenrooster, vlot reserveerbaar. Het aantal pc's is wel te beperkt voor grotere klasgroepen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Tijdens de doorlichting heerste een aangenaam leef- en werkklimaat. Een aantal preventieve maatregelen dragen bij tot het optimaliseren van het leerproces. De leraren werken laagdrempelig en gebruiken vaak activerende werkvormen die de motivatie bevorderen. Ze zetten regelmatig in op het aanleren van strategieën wat de zelfredzaamheid van de leerlingen versterkt. De leerlingen krijgen studietips en vullen na elk thema systematisch een zelfevaluatie in waarna zij online oefeningen kunnen maken. Nadien krijgen zij een correctiesleutel. De leraren volgen deze ondersteuning goed op.

De remediëring is behoorlijk uitgewerkt. De leerlingen kunnen altijd terecht bij hun leraar voor extra uitleg. Remediëringsoefeningen staan digitaal ter beschikking. Deze ondersteuning betreft hoofdzakelijk de kenniscomponent. De remediëring van de tekorten voor de vaardigheden komt minder voor. Feedback over toetsen en examens gebeurt niet systematisch waardoor de leerlingen niet of nauwelijks kunnen leren uit hun fouten.

De leraren volgen de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften goed op volgens de schoolafspraken. Deze leerlingen krijgen stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep heeft op vraag van de schoolleiding een sterkte-zwakteanalyse gemaakt. Daaruit blijkt dat de leerplanrealisatie, de evaluatiepraktijk, de verticale en horizontale samenhang en afspraken over de vakattitudes werkpunten zijn. Ondanks de inzet, mist de vakgroep moderne vreemde talen een ontwikkelingsdynamiek om expertise te delen en concrete afspraken te maken. Het is een uitdaging voor de vakgroep om door middel van nascholing en externe begeleiding deze dynamiek te ontwikkelen en om te zetten in een onderwijsaanbod en evaluatiepraktijk die afgestemd zijn op het leerplan en niet op het leerwerkboek. De vakleraren tonen een grote bereidheid om met deze werkpunten aan de slag te gaan. Aansturing en opvolging door de schoolleiding zijn noodzakelijk.

Overleg
Vorming

3.1.1.6 Hout in tso derde graad in de studierichting Houttechnieken (leerplannen 2002/283 en 200/285)

Voldoet

De leerplandoelstellingen van het vak TV hout worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerplanrealisatie van het vak PV hout is maar nipt voldoende. De school beschikt over de basisgereedschappen en de conventionele machines zoals beschreven in het leerplan. Er is vooral in het vak TV hout een aanzet merkbaar om de evaluatie transparant en valide te maken.

Onderwijsaanbod De implementatie van de leerplandoelstellingen gebeurt vrij volledig en grotendeels volgens het referentiekader, maar wel met twee snelheden. De leerplanrealisatie van het vak TV hout kent duidelijke raakvlakken met het te verwachten beheersingsniveau van een tso-studierichting. Daarentegen is de leerplanrealisatie van het vak PV hout te weinig afgestemd op het technisch niveau waardoor de verschillen met een bso-richting voor praktijk minder duidelijk worden. Het aantal leerlingen maken de lesorganisatie voor de leraar zeer haalbaar.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De theoretische vorming die de leerlingen krijgen is meestal zeer degelijk. Alleen voor de inhouden van machineleer gebruikt de school een boek dat niet altijd overeenkomt met wat in het eigen machinepark staat en met de hedendaagse beveiligingsnormen. Het aantonen van de bereikte competenties per machine is eerder moeilijk. Met technisch tekenen beogen de leraren het bijbrengen van inzichten en zin voor details.

De leerlingen krijgen een breed spectrum aan oefeningen, aangepast aan hun ontwikkelingsniveau. Voorlopig missen de praktijkopdrachten ruimte voor creativiteit. Het kritisch overwegen om innoverende projecten aan te reiken in deze studierichting gebeurt te weinig. Het combineren en integreren van verschillende materialen komen zelden voor in de realisaties. De zin voor studiewerk en het analyseren van de mechanische en fysische eigenschappen van het hout tijdens de uitvoeringsmomenten, zijn te weinig opgenomen in het geheel. De extra dimensie die de opleiding Houttechnieken kan geven vergeleken met het structuuronderdeel Houtbewerking van het bso, is de inzet van een labo-omgeving om tests en proeven uit te voeren op verscheidene materialen en vervolgens de nodige analyses en conclusies te trekken.

Voorlopig zijn deze mogelijkheden niet aan de orde voor deze techniekenrichting. Het geïntegreerd projectmatig werken komt nog niet tot uiting in de onderwijspraktijk. Daarentegen is de kwaliteit van de constructies en het afwerkingsniveau van de projecten meestal aanvaardbaar.

Het complementair lerarenteam is vakkundig sterk en geëngageerd om het beperkt aantal praktijkuren zinvoller in te vullen. Om het onderwijsaanbod iets meer diepgang te geven, maken de leraren al gebruik van de infrastructuur van de VDAB om CNC-technieken (Computer Numerical Control) aan te leren. Dit gebeurt nog te beperkt om deze technologie eigen te maken voor dit technisch opleidingsniveau. Ook voor de realisaties in de praktijk is een degelijke CNC-vorming een must. Het bezoek aan een beurs of bedrijf zoals voor de afwerkingstechnieken, is regelmatig in de planning voorzien. De leerlingen van het tweede leerjaar hebben gedurende zes weken twee dagen alternerende stage. Met de stageactiviteitenlijst beoogt de school ook de realisatie van enkele leerplandoelstellingen.

Een groot deel van de GIP-opdracht omvat het beheersingsniveau van een tso-richting, maar de link met de praktische vorming is niet ieder jaar even expliciet. De zoekstrategieën komen sterk aan bod. Het onderscheiden van hoofdzaak en bijzaak in het GIP-dossier wordt goed bewaakt in het geheel. De doelen die verbonden zijn aan de opdrachten illustreren al gedeeltelijk het opleidingsprofiel.

De leerlingen beheersen op het einde van hun schoolloopbaan voldoende de basistechnieken om de stap naar de arbeidsmarkt te zetten. Enkele leerlingen maken een kans in het hoger onderwijs.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De houtafdeling beschikt over alle elementaire gereedschappen en conventionele machines zoals beschreven in het leerplan, maar een CNC-gestuurde machine voor hedendaagse constructietechnieken ontbreekt. Hierdoor mist het aanbod de uitstraling van modern en vernieuwend hedendaags houtonderwijs.

De werkateliers zijn verouderd en geven een aftandse indruk. De vele stapelplaatsen en de drukke bezetting van machine en werkbanken in te kleine ateliers vragen een gedeeltelijke reorganisatie. De smalle loopzones en de enge machineafbakening belemmeren de algemene veiligheid in de machinezaal. De veiligheids van onder andere de lintzaagmachine en de paneelzaag zijn niet optimaal.

Daarentegen zijn de montageruimte en de machinezaal gecompartmenteerd, wat enig lescomfort biedt. De persoonlijke beschermingsmiddelen worden doorgaans gedragen.

Om het profiel van een tso-richting te evenaren is het voorzien van een lab met elementair onderzoekmateriaal voor houtgerelateerde producten een aanrader om het observeren en analyseren mogelijk te maken.

Het vaklokaal is eerder sober ingericht. Het didactisch materiaal is te beperkt, verouderd en illustreert amper de vernieuwende technologieën. Toch stellen de beschikbare multimedia de leraren in staat om hun lessen realiteitsgericht te onderbouwen. Er zijn mogelijkheden om diverse ICT-vaardigheden aan te leren.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk bestaat uit dagelijks werk en examens en is voorlopig niet gekaderd binnen een assessmentcultuur. De evaluatie van TV hout is gelinkt aan de leerplandoelstellingen, uitgezonderd voor het vak technisch tekenen waar ook de koppeling met criteria meestal ontbreekt. Het evenwicht, de transparantie en de validiteit van de evaluatiepraktijk tijdens de theoretisch-technische vorming zijn duidelijk. De toets- en examenvragen zijn zeer kennisgericht geformuleerd en voldoen aan het vereiste beheersingsniveau voor de leerlingen van een technische richting. De evaluatie van de praktijk is deels gerelateerd aan de leerdoelen en gebeurt eerder permanent met aandacht voor remediëring. Deze evaluatie is niet gebaseerd op duidelijke criteria. Zelfevaluatie is te weinig opgenomen opdat de leerling zijn eigen werk zelf kritisch leert beoordelen. De validiteit en de transparantie worden niet altijd bewaakt.

De inschaling van de geïntegreerde proef gebeurt volgens vier niveaus. Er zijn verschillende evaluatiemomenten voorzien. De GIP- en stage-evaluaties worden beschouwd als aparte vakken en bij de eindbeslissing wordt hiermee rekening gehouden.

Het vak TV Hout wordt op het rapport gesplitst in constructieleer, machineleer, materialenleer, stijlleer & vormgeving, technisch tekenen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerlingen worden actief betrokken tijdens het onderwijsleerproces en krijgen tijdens de lesmomenten sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. De diversiteit in de oefeningen en de afwisseling in de toegepaste werkvormen dragen bij tot het creëren van een aangenaam leerklimaat. Bij talrijke lessen worden zoekstrategieën ingezet. De leraren streven eveneens naar het bijbrengen van de gepaste arbeidsattitudes.

Het aangereikte cursusmateriaal voor het vak TV hout is goed afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Naast eigen cursussen gebruiken de leerlingen ook enkele leerboeken die inhoudelijk niet altijd overeenkomen met de hedendaagse uitvoeringstechnieken. Voor PV praktijk is het gemis aan projectenbundels die geïntegreerd en verzorgd zijn uitgewerkt groot. Het beschikbare didactisch materiaal is beperkt om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen.

De leraren stellen open vragen om de communicatie te bevorderen. De leerlingen worden gestimuleerd om tijdens het uitwerken van een opdracht actief bezig te zijn met de vakinhoud. De school heeft aandacht voor de ontwikkeling van het dossier van de geïntegreerde proef om de interactie tussen de betrokkenen te bevorderen. De leerlingen maken kennis met het vakjargon tijdens zowel de theoretische als praktische vorming.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep profileert zich als een dynamisch team. Toch is het overleg met
Vorming betrekking tot de leerplanrealisaties beperkt. De leraren reflecteren te weinig
Overleg over hun onderwijspraktijk en maken geen afspraken om de gelijkgerichtheid te bewaken. Het overleg om diepgang in de praktijkopdrachten te brengen is dringend.

Het nieuwe dossier ‘vakgroepwerking hout’, aangestuurd door de directie, is een goed instrument om het overleg te verbeteren. Nascholingen worden regelmatig gevolgd, maar de nascholingsbehoeften zijn nog niet expliciet in kaart gebracht.

3.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De visie en planning staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de
Doelgerichtheid inspanningsverplichting voor de VOET. De schoolleiding heeft vorig jaar haar visie geactualiseerd. Begin dit schooljaar heeft een sterkte-zwakteanalyse geleid tot een concreet actieplan dat resulteerde in de bijsturing van de planning van de VOET waardoor de school een duidelijk overzicht heeft van de sleutelcompetenties van de stam en álle contexten.

Ondersteuning De organisatiestructuur staat garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor de VOET. De coördinatie van de VOET-werking is in handen van een leraar die aan de hand van een doordacht planningsinstrument de VOET-werking bewaakt. Sinds dit schooljaar duidt elke vakgroep een VOET-verantwoordelijke aan die instaat voor de controle en bijsturing van de inventarisatie. Deze structuren en de goede interne communicatie over de VOET door de schoolleiding creëren een draagvlak bij het merendeel van het lerarenteam.

De VOET-werking situeert zich zowel op school- als vakniveau. Via talrijke werkgroepen heeft de school een lange traditie van lesoverstijgende projectwerking. Ook op vakniveau werken een aantal leraren op een degelijke manier aan de VOET. Alle initiatieven dragen gezamenlijk bij tot een brede vorming van de jongeren.

Doeltreffendheid De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen. Het planningsinstrument is doeltreffend en geeft de school de nodige informatie om hiaten op te sporen. Ook de activiteiten zelf worden door de werkgroepen, de leraren en de leerlingen - meestal mondeling – geëvalueerd. Op basis hiervan stuurt ze haar VOET-werking adequaat bij.

De doeltreffendheid meten van de werking van de recent ingevoerde VOET-verantwoordelijken vraagt nog opvolging door de schoolleiding. Ook het borgen van de gedragenheid van de VOET-werking is een blijvend aandachtspunt.

Ontwikkeling	De professionalisering maakt integraal deel uit van een optimale kwaliteitszorg met betrekking tot de inspanningsverplichting voor de VOET. Via personeelsvergaderingen, de werkgroepen en de VOET-verantwoordelijken creëert de school een ontwikkelingsdynamiek en een cultuur waarin de leraren informatie over de VOET uitwisselen en leren van elkaar.
Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De school streeft vrijwel alle eindtermen na met voldoende diepgang en bij alle leerlingen. De VOET komen uitgebreid en veelvuldig aan bod zowel in heel wat lessen als tijdens de projectweken (bijvoorbeeld de gezondheidsweek, de verkeersweek, de natuurdagen, veiligheids cursussen). De school biedt tweemaal tijdens de schoolloopbaan een eigen cluster van deze VOET aan de leerlingen aan. Voor een aantal andere VOET hebben werkgroepen, zoals de werkgroep verkeer, een leerlijn uitgewerkt met activiteiten voor elke graad. Ook externe partners zijn bij deze initiatieven betrokken.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	De school streeft vrijwel alle eindtermen na met voldoende diepgang en bij alle leerlingen. Voor de clusters ‘eigen rol en inzicht in duurzame ontwikkeling’ kan de school rekenen op heel wat initiatieven waaraan werkgroepen, leraren, leerlingen en externe organisaties (bijvoorbeeld Natuurpunt) participeren. Een aantal projecten waaronder het BEN-project (bijna energieneutraal bouwen) krijgen erkenning van de lokale gemeenschap en navolging door andere scholen. Ook de MOS-werking is een voorbeeld van goede praktijk. De cluster ‘natuur en landschap’ krijgt doelgericht aandacht tijdens excursies.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde ‘bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne’?

Het GO! Technisch Atheneum GITBO is gevestigd in de Molenstraat van Keerbergen. De school heeft een aanbod van bso- en tso-studierichtingen uit de harde sector. De campus is qua oppervlakte beperkt en uitbreiden behoort niet tot de mogelijkheden. De gebouwen zijn niet van recente data. Er zijn ook vier containerklassen in gebruik.

Het schoolbeleid gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na. Dit gebeurt met ambitie om volledigheid na te streven. Ze baseert zich vooral op de verslagen van de deskundigen (brandweer, externe dienst, keuringsorganen ...). Uit de verslagen van het basiscomité blijkt dat dit orgaan de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid behartigt, maar dat gebeurt eerder oppervlakkig.

Het opvolgen van het welzijnsbeleid behoort tot het takenpakket van de technisch adviseur-coördinator. Hij is aangesteld als de interne preventieadviseur en hij wordt bijgestaan door de voltijds vrijgestelde preventieadviseur van de scholengroep. De interne dienst levert inspanningen om tussentijds bijkomende tekorten op te sporen en bewaakt de opvolging van de adviezen geformuleerd in de externe verslagen.

De school heeft zowel een globaal preventieplan (GPP) als de jaaractieplannen (JAP) om de beheersing van de risico's aan te tonen. De JAP zijn bijna een replica van het GPP waardoor het overzicht van het aantal uit te voeren werkzaamheden op jaarbasis minder leesbaar is. De onderbouwing van essentiële actiepunten wordt voorlopig niet ondersteund door risicoanalyses of andere gegevens om de kwaliteit van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne beter te evalueren en bij te sturen. De prioriteiten zijn niet opgenomen in de plannings. De budgetten voor de realisatie van het GPP en de JAP zijn grotendeels gekend.

Kleine vaststellingen en gebreken kan iedereen signaleren en worden vrijwel onmiddellijk aangepakt. Voor grotere aanpassingen vraagt de school offertes aan en ze gaat na in hoeverre de uitvoering financieel haalbaar is.

Het preventief inlichten van het personeel over het veiligheids- en welzijnsbeleid is soms een agendapunt van de personeelsvergaderingen, maar de informatieverstrekking aan nieuwe personeelsleden en stagiairs bij hun aantreden kan beter. Er is wel een infobrochure, maar een gesprek over de veiligheidsafspraken op school en over de evacuatieprocedure gebeurt niet of nauwelijks. Daarentegen is de attitude van de meeste personeelsleden tegenover het veiligheidsbeleid doorgaans goed.

De bestelformulieren van gevaarlijke machines worden in principe ondertekend door de preventieadviseur op scholengroepniveau. Door het uitblijven van nieuwe aankopen, kon de school dit niet staven. De indienststelling van de beschikbare machines gebeurt grondig. Zowel de veiligheidsinstructiekaarten als de MSDS-fiches (Material Safety Data Sheet) zijn uitgewerkt of zijn raadpleegbaar.

Uit de controles en de adviezen van de interne en externe controlediensten blijkt dat er op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne, nog een beperkt aantal tekorten zijn. De vaststellingen die terug te vinden zijn in de documenten van de deskundigen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. De meeste tekorten zijn grotendeels opgelost. De bevindingen van de externe dienst zijn vooral positief, slechts weinig opmerkingen zijn in het recentste verslag opgenomen.

Grosso modo voldoen de leslokalen en de meeste werkplaatsen aan de basis bewoonbaarheids- en comfortvoorwaarden. Enkele lokalen en ateliers zijn wel aan een opfrisbeurt toe. De grootste risico's situeren zich in de houtafdeling waar de veiligheid van een paar machines ontoereikend is. De veiligheid van de werkomgeving in de machinezaal en in de montageruimte komt deels in het gedrang door de beperkte oppervlakte. De vele opslagplaatsen van materialen en werkstukken belemmeren een vlotte doorgang en hypothekeren de bewegingsruimte.

Het brandweerverslag van 14 april 2014 meldt dat de containerklassen van de eerste verdieping slechts beschikken over één uitgang. Volgens de verkregen informatie ziet het schoolbeleid voorlopig geen mogelijkheid om een tweede uitgang met trap te voorzien. De directie zou opnieuw advies vragen aan de brandweer om dit aandachtspunt te verhelpen. De school voorziet wel in compenserende maatregelen door de bezetting en het leerlingenaantal op de verdieping te beperken. De buitentrapp van deze containerklassen wordt door enkele leraren en leerlingen als redelijk steil ervaren, zodat het maken van een risicoanalyse aan te raden is.

Het recentste verslag van de laagspanningsinstallatie besluit dat de installatie niet voldoet, maar tal van inbreuken werden onmiddellijk aangepakt. De overige aanpassingen en het opmaken van de draadschema's gebeuren door een leraar op woensdagnamiddag. De toestellen en blusmiddelen worden periodiek gekeurd. Alle verwarmingsinstallaties zijn gekeurd en veilig bevonden. Tijdens de rondgang is vastgesteld dat een stookplaats met grote branders niet gecompartmenteerd is van het nabijgelegen leslokaal.

Uit de onderzoeksvragen van BVH blijkt dat de overdekte speelplaats van de school te klein is. Er zijn echter geen uitbreidingsmogelijkheden, maar bij noodweer kunnen de leerlingen schuilen in de refter. De sanitaire installaties zijn conform de regelgeving, enkel de toiletten van de dames en de heren zijn niet gescheiden. Het toogmeubilair in de eetzaal dat dringend aan vernieuwing toe is, staat gepland voor uitvoering. Het afvalbeleid van de school is goed uitgewerkt.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De onderwijsinspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen om alle tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekieren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzake kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De visie op leerbegeleiding is vervat in het pedagogisch project, het thema ‘Preventie en remediëring van leerachterstanden’ van het gelijke onderwijskansenbeleid voor de eerste graad en de algemene schoolvisie. Het uiteindelijke streefdoel is respect en leerplezier bij de leerlingen bereiken om zo hun slaagcijfers in het onderwijs te verhogen met het oog op een gunstige leerloopbaan.

De school operationaliseert haar visie in een curatief en preventief luik. Het vertrekpunt van de leerbegeleiding is de brede basiszorg voor elke leerling. De school zet in op eerstelijnsbegeleiding voor elke leerling door de medeleerling, door de vakleraren en de klasleraar. Het basisprincipe is de leerlingen te ondersteunen daar waar er noden zijn. De preventieve leerzorg is gericht op de ontwikkeling van een gunstig leer- en leefklimaat voor alle leerlingen. De eerstejaars starten het schooljaar met een seminarie waarin ze leren organiseren, plannen, mindmappen en zelfstandig werken. Ook ICT-vaardigheden komen aan bod.

De curatieve leerbegeleiding focust op aangepaste begeleidingstrajecten naargelang van de leerproblemen of specifieke leerstoornissen. Handelingsplannen worden overlopen samen met ouders en leerlingen, opgevolgd en eventueel bijgestuurd. Leraren geven inhaallessen waar nodig. Leerlingen kunnen terecht in de middagklas voor huiswerk, opzoekwerk e.d.

De school koppelt de doelstellingen en acties rond leerbegeleiding aan de inspanningsverplichting voor de vakoverschrijdende eindtermen voor leren leren. Voor de implementatie van deze eindtermen rekent de schoolleiding op alle vakleraren en op de klastitularissen. Er is voldoende wisselwerking tussen leerbegeleiding, het gelijke onderwijskansenbeleid en het talenbeleid.

Ondersteuning De school bepaalt de beginsituatiebepaling van de leerlingen en inventariseert de zorgbehoeften van bij de intake. Leerlingen met geattesteerde leerstoornissen krijgen een begeleidingsplan, eventueel met sticordimaatregelen (stimuleren, compenseren, remediëren, differentiëren en dispenseren). De school wil haar werking bijsturen door bij de start van het schooljaar een portretklassenraad te plannen waar de leraren de nodige informatie en tips krijgen over de begeleiding en de te nemen maatregelen.

Vanuit de vakoverschrijdende werking en het GOK-beleid werkt de school met individuele studiebegeleiding voor leerlingen die het moeilijk hebben met studeren in het algemeen. Inhaallessen, bijlessen, handelingsplannen en studiebegeleiding ondersteunen de leerbegeleiding.

Het leerlingvolgsysteem verzamelt de leerproblemen en registreert de remediëring op het niveau van de leerlingenbegeleiders en de klassenraden. De vakleraren van de tweede en de derde graad registreren het verloop en het resultaat van de vakbegeleiding minder systematisch dan in de eerste graad, waardoor het beleid weinig zicht heeft op de leervorderingen op vakniveau bij deze leerlingen en op de effectiviteit van de ondersteuning.

Het leerklimaat levert een wisselend beeld op. Er is individuele en klassikale feedback op toetsen en examens en er zijn enkele verdienstelijke aanzetten tot activerende werkvormen en differentiatie. Remediëringsoefeningen zijn vaak algemene herhalingsoefeningen en dus minder gericht op individuele remediëring. Er zijn binnen de vakgroepen weinig afspraken over een uniforme aanpak. Hierdoor verschilt de aandacht voor leerstrategieën en voor probleemoplossend leren sterk per leraar.

De leraren dragen zorg voor hun leerlingen en ze slagen er doorgaans in om via hun klasmanagement een positief leerklimaat te creëren.

Doeltreffendheid De school monitort het rendement van een aantal aspecten van de leerbegeleiding. Tijdens de begeleidende klassenraden volgen de leraren de effecten van initiatieven op leerlingenniveau op. De leerlingenbegeleiders volgen de ondersteuningsmaatregelen op praktisch-organisatorisch vlak op en sturen ze bij.

Het rendement van de leerbegeleiding op vak- en lerarenniveau is veel minder transparant. De evaluatie is algemeen een werkpunt in een aantal doorgelichte vakken. De remediëring maakt daar deel van uit.

Een nieuw talenbeleidsteam heeft binnen het kader van de leerbegeleiding een kwaliteitsvol taaldossier uitgewerkt waarin een heldere visie, concrete doelen en actiepunten zijn opgenomen. Dit gedreven team stuurt ook het talenbeleid van de vakgroepen aan. De acties situeren zich vooral op het domein van het taalgericht vakonderwijs.

Uit de vakdoorlichtingen blijkt dat de meeste niet-taalleraren expliciete aandacht hebben voor algemeen Nederlands en voor vak- en instructietaal. Het lesmateriaal sluit globaal gezien goed aan bij het talige niveau van de leerlingen en wordt meestal aangeboden in betekenisvolle contexten. Nog niet alle vakleraren ondersteunen echter het talenbeleid in woord en daad wat de uitvoering van het actieplan enigszins belemmert. De schoolleiding waakt er uitdrukkelijk over om het taalgebruik van de interne en de externe communicatie zo goed mogelijk te verzorgen.

De school detecteert de talige noden van alle nieuwe leerlingen in het eerste en het tweede jaar door middel van een taalscreening. De school communiceert hierover nog niet met de ouders. Voor leerlingen van de bovenbouw geeft het intakegesprek nuttige taalinformatie aan het lerarenteam. De leerlingen met talige achterstand krijgen remediëring op maat.

Gezien de recente initiatieven kan de school weinig effecten van het talenbeleid meten, maar uit een eigen eerste evaluatie wil de school vooral de interne communicatie over het talige niveau van haar leerlingen verbeteren. Het is een uitdaging de gedragenheid en de slagkracht van het talenbeleid te maximaliseren via een cyclische evaluatie, eventuele bijsturingen en een verdere professionalisering van het lerarenteam.

Ontwikkeling De school heeft aandacht voor het ontwikkelen en bijsturen van haar beleid rond leerbegeleiding. De cel leerlingenbegeleiding is unaniem voorstander van herstelgericht werken.

De frequente overlegmomenten tussen het centrum voor leerlingenbegeleiding, de leerlingenbegeleiders, de klassenleraren en de vakleraren zorgen voor een kruisbestuivende ontwikkelingsdynamiek. De cel leerlingenbegeleiding die de leerbegeleiding voornamelijk bewaakt, hecht belang aan professionalisering in functie van de noden en verwachtingen van ouders en leerlingen.

De schoolleiding biedt haar personeel kansen voor interne en externe nascholingen. De school doet een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst om de didactische en pedagogische bekwaamheden van de leraren te verhogen, onder meer via een pedagogische studiedag en ondersteuning van de vakgroepwerking. De implementatie van nieuw verworven inzichten blijkt verschillende snelheden te kennen en is sterk afhankelijk van de individuele leraar.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school wordt geleid door een recent aangestelde gedreven directeur. Voorheen was hij leraar in deze school. Gedeeld leiderschap is één van de hoekstenen van het algemeen beleid. Samen met de TAC slaagt hij erin het dagelijks bestuur op te nemen. De school investeert al heel wat jaren in extra lestijden voor de leerlingbegeleiders om een kwaliteitsvolle begeleiding uit te werken.

De directeur is vlot toegankelijk voor leerlingen, ouders en leraren. Hij kiest vastberaden voor coachend leiderschap door middel van een sterke aanvangsbegeleiding van de nieuwe leraren en een proefproject van peer-evaluatie tussen personeelsleden. Om hiervoor een kader te scheppen, vragen de geïndividualiseerde functiebeschrijvingen een update. Het cyclisch voeren van functionerings- en evaluatiegesprekken om ondersteuning te bieden aan de leraren en zicht te krijgen op hun pedagogisch-didactisch handelen gebeurt nog niet. Dat is nochtans verplichte regelgeving.

De vernieuwde vakgroepwerking en het recente talen- en VOET-beleid responsabiliseert alle leraren. Dit participatief leiderschap creëert een grotere betrokkenheid van het lerarenteam bij het algemeen beleid.

Visieontwikkeling Na zijn aanstelling heeft de directeur een traject uitgewerkt om een nieuwe visie voor de school te schrijven gelinkt aan het pedagogisch project van het GO! De betrokkenheid en de inspraak van het personeel zijn sterke elementen. De kernwaarden 'respect, leerplezier, innovatie en ondernemend vakmanschap' vormen het uitgangspunt van de visietekst die de schoolleiding breed wil communiceren via een vernieuwd PR-beleid.

De schoolleiding wil in de nabije toekomst deze visie vertalen naar concrete actiepunten in de klaspraktijk waaronder activerende werkvormen, die sterk kunnen bijdragen tot een verhoogde motivatie en welbevinden van de leerlingen (leerplezier). De onlangs opgerichte werkgroep evaluatiebeleid heeft al kwaliteitsvolle stappen gezet om vanaf volgend schooljaar een competentiegerichte evaluatie uit te bouwen in de nijverheidsrichtingen. De directeur beseft dat ook de leraren van de algemene vakken een dringende behoefte hebben aan professionalisering over hun evaluatiepraktijk. Het recente vakgroepdossier stimuleert de vakleraren tot reflectie en tot een sterkte-zwakteanalyse van de eigen werking. Uit de vakdoorlichtingen blijkt wel dat opvolging en aansturing van een aantal vakgroepen noodzakelijk zijn om alle leraren aan te zetten het leerplan en niet het leerboek als uitgangspunt te nemen. Het uitbouwen van een netwerk en het onderhouden van goede contacten met plaatselijke bedrijven vormen een uitdaging.

- Besluitvorming** De directeur ziet participatieve besluitvorming als een hefboom voor een betere schoolwerking. Zo zijn er talrijke werkgroepen die beschikken over een grote autonomie. De decretaal verplichte overlegorganen waarin ouders, leerlingen en leraren gebruik kunnen maken van hun inspraakmogelijkheden, functioneren conform de regelgeving. Ondanks inspanningen van de schoolleiding, stellen slechts enkele ouders zich kandidaat voor de ouderraad. Er zijn twee leerlingenraden actief op school, één voor de eerste graad en één voor de bovenbouw. Twee leraren ondersteunen en coachen deze raden.
- Kwaliteitszorg** Er is aandacht voor kwaliteitszorg vooral op het beleidsniveau. De directeur heeft een duidelijke visie geschreven over kwaliteitszorg en stuurt de onderwijskundige processen aan. Alle schooldocumenten die de interne kwaliteitszorg vorm geven, krijgen een plaats op het leerplatform met het CIPO-model als ordeningskader. Op vakniveau erkent het beleid dat het vakgroepdossier slechts een eerste aanzet is tot cyclische kwaliteitszorg die de leerplanrealisatie, de gezamenlijke doelgerichtheid en het imago van de school ten goede kan komen.

De school gebruikt regelmatig data. Zij verzamelt en analyseert gegevens over bijvoorbeeld de beginsituatie van de leerlingen, de leerprestaties, de resultaten in het vervolgonderwijs, de aansluiting op de arbeidsmarkt, het welbevinden van de leraren of de leerlingen. Zij koppelt dat vaak aan doeltreffende acties of bijstellingen zoals met betrekking tot het talen- en VOET-beleid, het sanctiebeleid, initiatieven op het vlak van leer- en socio-emotionele begeleiding. De werkgroepen evalueren hun werking en sturen bij waar nodig. Om de interne communicatie langs het digitale platform beter te structureren, werden al initiatieven genomen met een positief effect als gevolg. De school stelt zich open voor externe feedback van bijvoorbeeld stagegevers.

De participatiegraad en het studiesucces in het hoger onderwijs van de leerlingen uit de tso-richtingen is lager dan het Vlaams gemiddelde. De school heeft nog geen stappen gezet om over deze data te reflecteren en eventueel andere beleidskeuzes te maken. Het merendeel van de leerlingen uit het bso stroomt door naar het specialisatiejaar. Wat betreft de aansluiting op de arbeidsmarkt van deze leerlingen houdt de verantwoordelijke leraar zelf nauwkeurig data bij. Daaruit blijkt dat in 2014 70 % van de leerlingen na het specialisatiejaar aan de slag is op de arbeidsmarkt. Minder dan 10 % is werkloos. De andere stromen door naar het vervolgonderwijs. Uit de gegevens van het departement onderwijs blijkt dat het studiesucces van deze leerlingen de laatste 7 schooljaren significant hoger is dan het Vlaams gemiddelde.

De minder gunstige leerlingenaantallen van de laatste schooljaren hebben een gevoelige impact op de schoolorganisatie en op het welbevinden van de leraren. Door een gemis aan een toekomstperspectief blijven nieuwe leraren soms niet lang in dienst. Met de geringe financiële middelen probeert de directeur toch om een krachtig materieel beleid te voeren en te investeren in hedendaagse technologieën voor de praktijkrichtingen. Deze uitdagingen vragen verdere innovatieve en strategische beleidskeuzes van de schoolleiding.

Deliberatie Omwille van het sterk beleidsvoerend vermogen van de schoolleiding, kan de school met hulp van externe begeleiding de werkpunten voor Frans zelfstandig wegwerken. Daardoor hebben de tekorten voor Frans geen gevolgen voor het advies en de regeling voor vervolg.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangenaam leer- en leefklimaat.
- De brede vorming van de leerlingen via vakgebonden en schooloverstijgende initiatieven.
- De ontwikkelingsdynamiek rond het talenbeleid.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het coachend leiderschap.
- De participatieve visieontwikkeling en besluitvorming.
- De aanzet tot kwaliteitsgericht werken van de vakgroepen.
- De openheid voor externe feedback als hefboom voor strategieontwikkeling.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid in sommige algemene vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk in een aantal vakken.
- De gerichte deskundigheidsontwikkeling in de vakgroepen.
- De implementatie van hedendaagse technologieën in bepaalde afdelingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De implementatie van een schoolbrede interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad B-stroom, in bso tweede graad en in tso derde graad (niet opgevolgd door inspectie).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Wim DE WIEST de inspecteur-verslaggever	Steven HENDRICKX de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	